

LÆSERNE MENER

GRAFFITI OG NYTTEJOB
Charlotte Gram, Jægersborg Alle 211, Gentofte:
Hvis graffiti-malerne har så god tid til at overmale stationerne, foreslår jeg, at de tildeles nyttejobbene. Og når de alligevel er i gang med at fjerne deres egen graffiti, så kunne de ved samme lejlighed fjerne alt affaldet, der ligger og flyder på næsten samtlige stationer, for Bandedanmark skal jo nu ud at finde en akut løsning på problemerne.

HYKLERI OM DEMOKRATI
Ulla Jessing, Grønnevej 249, Virum:

En domstol i Egypten har dødsdømt 529 medlemmer af Det Muslimske Broderskab. Det er et forsøg fra militærdiktatoren i Egypten med Sisi i spidsen på at knuse Det Muslimske Broderskab. Den tyrkiske nobelpristager i litteratur Orhan Pamuk har skrevet om militærkuppet i Egypten og afsættelsen af den demokratiske valgte præsident Morsi. »Ved ikke klart at modsætte sig det egyptiske militærs magtovertagelse, mens chancen var der, har Vesten svigtet sine demokratiske idealer.« Nu myrder hæren løs, mens regeringerne i USA og EU ikke vil vedkende sig et medansvar. USA har ikke kaldt militærets magtovertagelse et kup, fordi USA ikke vil støtte støtten til militæret i Egypten, som også fik deres uddannelse i USA, mens Mubarak havde magten. Det viser dette misforhold mellem demokratiske idealer på den ene side og vestlige interesser på den anden. Det oplever vi nu også i Ukraine, hvor EU, Nato og USA ingen skruper har med at støtte den midlertidige ukrainske regering, hvor også nazistiske ministre har fået plads.

ZOOS DYREAFLIVNINGER

Thomas Godsk Larsen, Holmehuse 1 B, Roskilde:
Fordømmelsen af Zoos nye dyreaflivninger er ligesom den nylige forargelse over hjemmesider, der anmelder prostituerede. I virkeligheden handler det ikke om aflivninger og anmeldelser i sig selv, men om det setup, der ligger bag, som vi åbenbart ikke vil være ved: At vi holder vilde dyr i fangenskab i en reguleret 'bestand', så vi kan glo på dem, eller at vi accepterer prostitution - at kvinder sælger deres krop som en handelsvare.

Aflivninger og anmeldelser kan ikke forarge mig - at man stikker sig blå i øjnene og forarges per stedfortræder kan derimod forarge mig.

TV-LICENS OG KVALITET

Claus Jacobsen, Stenvendervej 6, Skødstrup:
Hvad er der sket i hoved og hjerte på den kulturradikale Marianne Jelved, når hun nok så flot melder ud, at DR skal have lov til at bruge de årlige 3,7 milliarder licenskroner, som de vil?

Armslængdeprincippet er helligt: At den partipolitiske verden ikke skal blande sig i programindholdet, men Marianne Jelved går for vidt.

Hverken de mediepolitiske ordførere, DR's ledende direktører eller kulturministeren har på noget tidspunkt sat fokus på det årlige antal sendetimer, som der intet står om i den nuværende medielov. Men antallet af sendetimer i DR er ganske enkelt for store i forhold til de penge, der er til rådighed. Det svækker kvaliteten. DR går efter flest mulige sendetimer til mindst mulige minutpriser og flest mulige seere. Det skal en offentlig reklamefri tv-station ikke.

Denne leflen for de politiske partier og dagbladene, som utvivlsomt vil angribe DR for at sende mindre end TV 2 og dyrere programmer, er ganske enkelt et angreb på kvaliteten. Send 20 procent mindre for den samme licens, og styrk dermed kvaliteten frem for kvantitet. Kvalitet koster, og det er naturligvis prisen værd, hvilket de politiske medieordførere i nationens interesse bør sætte fokus på.

BORGERNE KENDER 112

Margrethe Lyngs Mortensen, Kommunikationsdirektør, Region Hovedstaden:
Organisationen Danske Patienter stiller i Pol. 21.3 spørgsmålstegn ved, om Region Hovedstadens borgere ved, hvornår de skal ringe henholdsvis 112 og 1813. Borgerne er kloge, end Danske Patienter tror, for borgerne er helt med på, at de skal ringe 112 i en livstruende situation.

Vi monitorerer naturligvis vores kommunikationsindsats i forbindelse med 1813, og vi ved derfor, at 88 procent ringer 112 ved pludselig, livstruende skade eller sygdom. Det ser således ud til, at vores indsats for at oplyse borgerne virker. Og skulle det alligevel

skæ, at en borger kommer i tvivl, om han eller hun skal ringe 1813 eller 112, så sørger vores personale under alle omstændigheder for, at borgeren får den rigtige hjælp.

VELFÆRDSYDELSER

Lasse Brandt Jakobsen, Ketteholm 53, Hvidovre:
Pol. meddeler 24.3. at Danmark sender 15 velfærdsydelse ud af landet. Ydelser, som må formodes at være optjent under arbejde i Danmark. Nogle af dem kræver kortere ophold her end andre, men fælles er, at de i et vist omfang kan medtages til udlandet, og argumentet er, at betaler man skat her, bør man også have velfærdsydelserne. Men regeringen har ingen skruper om at tage velfærdsydelser fra danskere, som opholder sig midlertidigt i udlandet, men som har levet og betalt skat her i hele eller det meste af deres liv. Jeg tænker her på de rettigheder, som det gule sygesikringsbevis hidtil har givet, men som til sommer fratages danskerne. Her er det svært at se logikken. Nogle kan få velfærdsydelser i udlandet efter et kort ophold her i landet, mens vi, som har boet her i længere tid eller hele vores liv, får frataget en del af de rettigheder, vi hidtil har haft, når vi var i udlandet. Det er da ikke mærkeligt, at regeringen mister popularitet.

BILKØBERE

Thomas Møller Sørensen, Branchedirektør, Bilbranchen i DI:
Pol. bragte 24.3. to artikler om finansiering af bilkøb, hvor især bilforhandlerens finansieringstilbud til minibil bliver fremhævet som problematiske. Ifølge Mybanker og FDM skyldes det, at omkostningerne i forbindelse med etableringen af lånene er for høje i forhold til lånets størrelse. Bilbranchen, der repræsenterer over 500 bilforhandlere, mener, at kritikken er forfejlet.

Bilforhandlerens finansieringstilbud udgør et konkurrencedygtigt alternativ til de øvrige lånetilbud, der findes på markedet. Åop er i den sammenhæng et godt sammenligningsgrundlag og dermed det redskab, forbrugere skal bruge, når de vurderer de samlede omkostninger ved forskellige finansieringsmuligheder. Nøjagtig som forbrugerbudsmand Henrik Øe påpeger i artiklerne.

DAGENS CITAT

Nyttetænkning fjerner vores blik fra mennesket

SUNDHED

JACOB BIRKLÆR, LEKTOR, PH.D., FORMAND FOR DET ETISKE RÅD

DER ER meget, som ikke kan betale sig. Dyr medicin til døende er et godt eksempel. Er du patient og skal dø i løbet af få uger, er du ikke værd at bruge store summer på. Sådan forholder det sig heldigvis ikke i Danmark. Men tanken er blevet legitim.

Tanken om, at det, der nytter og betaler sig, både viser hen til målet og er den vigtigste målestok.

Senest har sundhedsministeren udfordret princippet om lige adgang til sundhedsvæsenet gennem et forslag om, at lavtuddannede har mere behov for sundhedsydelser end højtuddannede. De fleste nikker. Hvorfor? Fordi det falder i tråd med tanken om nytte. Nytte har det med at bøje principper, indtil de helt forsvinder.

Der er ikke noget galt med nyttetænkning. Men det går galt, når vi ikke tænker på andet. Dybest set handler det om, at patienter ikke nytter. Patienter har aldrig kunnet betale sig. Derfor er det problematisk, når ensidig nyttetænkning ansporer til kalkuler uden blik for pligter, principper og værdien af relationer.

Som eksempel er det helt oplagt at behandle patienter, der er i arbejde, før patienter uden arbejde. Det har firma-betalte sundhedsforsikringer i nogen grad allerede sørget for sker.

Med en nyttetænkning giver det også god mening at tale om selvforskyldt sygdomme, selv om de færreste åbent tør tale om det endnu. Selvforskyldt sygdomme er de sygdomme, du gennem din livsstil selv er skyld i.

Har du derfor røget og drukket for meget og motioneret for lidt, er der gammel gæld, du skal betale tilbage. Sundhed er på den måde blevet et moralsk anliggende, hvor danskerne udskammes, hvis der trædes lidt ved siden

af den ideelle sundhedsvej. Det første skridt kan blive på mindelsen om behandlingsens pris. Det kan være lægens bisætning til patienten: ... i øvrigt er det også en dyr medicin. Det næste bliver, at man ligefrem selv ønsker at betale lidt ekstra, nu hvor man selv har rodet sig ud i sølet og derfor selv er ude om det. Det nytter alt sammen, især for samfundskøkonomien.

Det måske bedste eksempel på nyttemæssig ansporing er tanken om organhandel i Danmark. For ti år siden blev der rystet på hovedet, når emnet blev bragt op.

I dag er der flere og flere, som forsvarer organhandel alene ud fra tanken om nytte. En fattig studerende sælger sin nyre for 250.000 kr., og en rig nyresyg dansker redder livet. På nydansk kalder man det for en win-win-situation.

Der vil sikkert gå en rum tid, før organhandel legaliseres og systematiseres i Danmark, men sporene er lagt ud. En nyttemæssig ansporing.

DET HELT centrale problem er, at nytten fjerner vores blik fra mennesket. Det menneske, som kalder på hjælp, men som ofte træder ind i kalkulen, før hun træder ind i klinikken.

Det er netop vores blik for mennesket, der skaber menneskelighed. Etik angår vores optik.

Holder vi patienterne på afstand, ender det let med et forrået menneskesyn, fordi vi aldrig når at se patienten, men på afstand forser os på patienten alene som en udgift, omkostning eller belastning.

Nyttetænkning ansporer til et distanceret sundhedsvæsen, hvor patienterne holdes på afstand. Af samme grund har der aldrig været så meget fokus på forebyggelse som i dagens sundhedsvæsen. Her finder vi topmålet af nytte, når borgere slet ikke ender som patienter.

Danskerne er derfor blevet sundhedsaktører, der skal håndtere opgaven selv. Fremtidens sygehus er slet ikke supersygehus, men derimod

ens eget hjem, hvor det meste klares på afstand. Den såkaldte velfærdsteknologi er første skridt på vejen, hvor teknologi ikke blot supplerer, men reelt erstatter

På grund af de nye teknologier er det blevet nødvendigt ikke blot at spørge til det, der skal gå hurtigt, men også spørge til det, som kræver tid, f.eks. forståelse og indlevelse. Ikke kun spørge til det, som kan klares på distancen, men også sikre det, som kræver nærhed.

Det bedste eksempel på nyttemæssig ansporing er tanken om organhandel i Danmark

den menneskelige relation. Hvorvidt noget efterlades uerstatteligt er ikke til diskussion i dag, alene fordi teknologien nytter.

Men vi bør også spørge til pligter og principper, når vi foretager vigtige økonomiske prioriteringer i sundhedsvæsenet.

VI SKAL selvfølgelig fortsat medtænke nytteværdi i sundhedsvæsenet, men undgå at tabe de menneskelige relationer på vejen.

Relationer, hvor dialog skaber pligter, og hvor mennesket skaber menneskelighed.

Patienten er lidende og tålmodig og kræver frem for alt et blik. Mister vi blikket for patienten, taber vi patienten på gulvet.

Så enkelt kan det siges.

Grundtvigs Højskole

Sommerkursus

Om 1814 og 1864 - Dansk identitetshistorie 29. juni - 5. juli 2014

Mød bl.a. historiker Rasmus Glentghøj, Historiker Uffe Østergaard, Historiker Michael Bregnsbo, Museumsdirektør Inge Adriansen, Historiker Jes Fabricius Møller, Sangskriver Jens Rosendal, Musinspektør Jens Ole Christensen, Historiker Lars Hovbakke Sørensen

Vi har også lange kurser på 8-36 uger

- Foto
- Journalistik
- Politik
- Film
- Musik
- Litteratur
- Filosofi

Grundtvigs Højskole i Hillerød
Tlf 4826 8700 - www.grundtvigs.dk

Forårskursus, 30. marts - 5. april

FAGLIG FORKÆLELSE MED WEEKENDAVISEN

Med blandt andre Weekendavisens chefer, redaktører og journalister, som dykker dybt ned i kulturen, i politikken, i nyhederne, i videnskaben og behandler emnerne grundigt. En spændende og lærerig uge på Krogerup Højskole ved skov og strand - en ren forårs-optankning!

Blandt andre Anne Knudsen, Bo Bjørnvig, Joakim Jakobsen, Arne Hardis, Anna Libak, Lars Bukdahl og René Gummer

Læs hele programmet på www.krogerup.dk/Weekendavisen

Weekendavisen

KROGERUP HØJSKOLE

Tlf.: 4919 0380 - kontoret@krogerup.dk

KRONIKEN
30. March 2014

På størrelse med en mandarin

NIELS FRID-NIELSEN

En personlig beretning om at opdage en tumor i hjernen, blive opereret, genoptræne og vende tilbage til livet; som et andet, men lettet menneske.

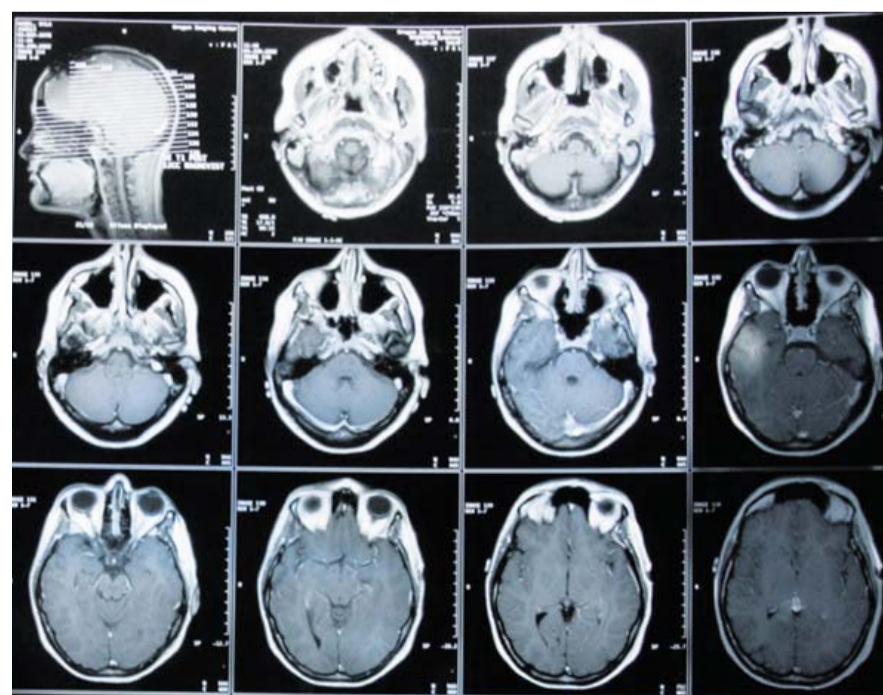
Niels Frid-Nielsen er studievært og kommentator i DR Kultur. Han blev i 2012 opereret for en tumor i hjernen. 1. april fortæller Niels Frid-Nielsen sin historie på Hjernetumordagen, der afholdes af Hjernetumorföreningen.

DET VAR på mange måder en mandag morgen som så mange andre. Min kone mødte tidligt på arbejde. Børnene skulle i skole. Jeg fulgte den yngste og tog videre til Glostrup Hospital. Her skulle jeg undersøges for nogle synsforstyrrelser, jeg havde oplevet på det seneste.

Faktisk havde jeg svært ved at se rødt. Biler og skygger for mine øjne faldt sammen, så efter råd fra min familie var jeg nogle uger tidligere holdt op med at køre bil. Når vi var ude at spise, satte jeg mig af og til ved det forkerte bord, fordi jeg ikke kunne se, hvor jeg skulle sidde. Og så var jeg træt hele tiden. Men jeg slog det hen. Bilde mig ind, at jeg bare trængte til nye briller og en lille lur. Egentlig hovedpine havde jeg ikke. Ikke mere, end hvad jeg opfattede som normalt.

Men min kone var urolig. Hun syntes, jeg havde forandret mig. At jeg ikke var mig selv. Det var hende, der havde overtaget mig til at gå til øjenlægen. Øjenlægen sagde, at jeg så dårligt, men at det ikke var noget, nye briller kunne hjælpe på. Derfor sad jeg nu - efter en række mindre undersøgelser - og spiste frokost på Glostrup Hospital, da jeg over en højttaler blev kaldt til MR-skanning.

HEREFTER GIK det hurtigt. En læge forklarede, at man havde fundet en knude i min hjerne ved MR-skanningen, og at lægerne allerede ventede mig på Neurokirurgisk Klinik på Rigshospitalet. På vej fra

HJERNEN. Det er ved en scanning som denne at lægerne kan opdage en tumor. Hvert år rammes ca 1250 danskere af kræft i hjernen. Foto: AP/Rick Bowmer

Glostrup til Riget ringede jeg til min kone. På Riget briefede en neurokirurg os om, at det var en tumor på størrelse med en mandarin bag pandebrasken mellem øjnene, der var fundet under MR-skanningen. Bag øjnene sidder frontallapperne, der styrer personligheden. Jeg stod med ryggen mod muren, for-

klarede kirurgen. Tumoren klemte centrale dele af hjernen. Behandlede man ikke, ville jeg miste synet og i stigende grad få 'neurologiske udfald' for til sidst at ende i en stol ude af stand til at foretage mig noget. Vi blev informeret om, at det var en alvorlig operation med risiko for dødelig

udgang, invalidering i form af lammelser eller blindhed; men alt i alt vurderede man, at jeg havde fifty-fifty chance for at komme ud på den anden side af operationen i forbedret tilstand.

Jeg spurgte, om ikke risikoen var høj? »Jo, men i værste fald mærker du ikke noget«, svarede kirurgen. »Det er værre for din kone. Hun kommer til at sidde alene tilbage.« Det var skræmmende, uoverskueligt, uvirkeligt, men også uomgængeligt. Der var jo ikke noget alternativ til operation. Så på den baggrund accepterede vi operationen.

Min kone blev sendt hjem for at forberede børnene på det, der skulle ske. Jeg skulle videre til flere undersøgelser. Vi fik ikke mulighed for at tale mere om det, der på et øjeblik havde sparket benene væk under os. Næste dag kom mine børn på besøg fra morgenstunden, inden jeg blev kørt til operation kl.7.30. Umiddelbart før operationen fik min kone og jeg en stund sammen, uden at jeg med skam at melde - på grund af kraftig medicinering - var i stand til at sige noget begavet på falderebet. Så blev jeg kørt ind på operationsstuen. Her småsnakkede jeg lidt med de to neurokirurger, der skulle operere, narkoselægen og de andre omkring min seng. Efter nogle minutter lød den sidste replik, jeg husker før operationen: »Så må du godt lukke øjnene«.

I DAG HUSKER jeg stadig angsten for ikke

De havde savet et lille hul i panden og her hentede tumoren ud.

forlade denne verden. Så lukkede jeg øjnene til det store mørke. Et øjeblik, jeg siden er vendt tilbage til igen og igen - og nok aldrig glemmer.

Selve operationen tog godt fire timer, bedøvelsen nogle timer længere. Imens ventede min kone udenfor. Tiden må have følt som en evighed. Bagefter fik hun at vide, at selve operationen var gået godt, men at der ville gå et stykke tid, før jeg kom til mig selv igen.

JEG HUSKER kun den første tid efter operationen tåget og uklart, præget af vrangforestillinger, bevidstløshed, korte samtaler med sygeplejersker og mine nærmeste. Bundet til sengen med drop og dræn var jeg ikke i stand til at gå nogen steder. Ej heller formåede jeg at indtage mad eller drikke, endsige vaske mig ved egen hjælp. Det var som at være slået tilbage til nul, som at begynde helt forfra. Det var forfærdeligt ydmygende, men jo også en fantastisk lettelse at have fået livet tilbage.

Jeg begyndte, skridt for skridt, at lære